

משולחן מרבים

ירל ע"י מכון **באהלי צדיקים**
MACHON BE'OHALEI TZADIKIM

אוצרות דברי תורה, סיפורים מכתבים ופתגמים
מתוך שיחות קודש ופגישות בין גדולי ישראל וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

באור הפרשה

למה לא משכנעים את הירא ורך הלב להפסיק לפחד?

מִי הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרֵךְ הַלֵּב יִלְךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ (שופטים כ, ח)

ביום שני ט' אלול תשל"ח ביקר בהיכל הקודש כ"ק מרון ה"לב שמחה" מגור זצ"ל. היה זה בתקופת הסכמי "קעמפ דויד" הנודעים לשמצה, בו ישראל החלה במדיניות מסירת השטחים לאויבי ישראל, ובסיני גם היה מדובר במסירת שדות נפט וכו' ופגעו פגיעה ישירה בביטחון עם ישראל. כידוע מאבקו העיקש של הרבי מליובאוויטש שהזהיר כבר אז מהתוצאות של הסכמים אלו שיביאו לחורבן ופיקוח נפשות.

באותה פגישת קודש כ"ק מרון אדמו"ר מליובאוויטש ביקש מה"לב שמחה" מגור לצאת ב'קול קורא' נגד ההסכמים המדיניים. וכך אמר האדמו"ר מליובאוויטש: "כיון שישנם כאלה שהם "הירא ורך הלב", ויש להבטיח ש"אל ירך לבב אחיו כלבבו". יש לפרסם "קול קורא" שזהו דין בשולחן- ערוך [בהלכות שבט סימן שכ"ט] שאינו קשור ב"קדושת הארץ" "עליה בחומה", החל על כל ריכוז יהודי בכל מקום שהוא אפילו בחוץ-לארץ, שאפילו בשבת יש לצאת כנגדם בכלי נשק, ואף כאשר הם באים על עסקי קש ותבן, כיון שזהו ב"ספר" ליד הגבול. ופירסום "קול קורא" זה שיפעול רושם חזק הוא עתה בבחינת "דבר בעתו":

המשיך להסביר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: "ראשית, קראנו זה עתה בשבת הקודמת פרשת שופטים שכהן, מדריך, או שופט צריכים להשתדל לחזק. שנית, זה יביא תועלת בנוגע ל"הירא ורך הלב", שלכל הפחות לא יתערבו. אמרתי שרואים דבר פלא: בנוגע ל"הירא ורך הלב", היו צריכים לכאורה, לעשות דבר פשוט, לשכנעו שאין לו ממה לפחד, כאן רואים בדיוק להיפך: "ילך וישב לביתו". והסיבה שכן אין פנאי לשנות דעתו, מה שצריך להבטיח הוא ש"אל ימס לבב אחיו כלבבו", במילא יכול הוא ללכת לביתו ולעשות כל הדברים הטובים בביתו. אילו היו יוצאים בתוקף של "מאן מלכי רבנן", עם תוקף של דין השולחן ערוך, היו הדברים פועלים למעלה, וכך הדרך ממילא פועלים גם למטה".

ה"לב שמחה" מגור: "מלכי רבנן" הוא לשון רבים, אין הכוונה לאחד.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש (בחינוך): אני אשתדל למצוא עוד כמה, ישנם כבר כמה, דרוש אבל, שאחד יצא בתוקף. כפי שהזכרתם קודם, הרי עתה, בנוגע לעניינים רבים הקשורים ב"יראת שמים" הוטב והוקל, הרי על אחת כמה וכמה יש להשתדל בענין כזה, הנוגע לפקוח נפשות, וזהו, דבר שהכל מודים בו!

אקטואליה בפרשה

מה תהיה הפעולה הראשונה של הסנהדרין לעתיד לבוא?

בשייכות עם הציווי בפרשתנו "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך", ישנו היעוד של נביא הגאולה: "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחלה", וכפי שאומרים גם בתפלה בכל יום "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה". בשיחה מרתקת של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש עם הגאון האדיר רבי פינחס הירשפרונג זצ"ל גאב"ד מונטריאול, בעת שהגיע לנחם בחודש שבט תשמ"ח עלה הנושא של חזרת הסנהדרין לעתיד לבוא ומה תהיה פעולתם הראשונה.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: בהמשך לסוגיא על דבר פטירתו של דוד המלך. והרי גם דוד המלך קשור עם ענין הגאולה, דוד מלכא משיחא.

הגר"פ הירשפרונג: "דוד מלך ישראל חי וקיים", כדאיתא במסכת ר"ה דף כ"ה: "שלח לי סימנא דוד מלך ישראל חי וקיים".

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: כללות הענין דקידוש הלבנה, שבו אומרים "דוד מלך ישראל חי וקיים", קשור עם ענין הגאולה: התחלת הציווי אודות קרבן פסח ויציאת מצרים הוא "החודש הזה לכם", קידוש הלבנה, "כזה ראה וקדש". ועל פי זה יש לומר, שהפעולה הראשונה של הסנהדרין, תיכף ומיד כשיקויים היעוד "ואשיבה שופטיך כבראשונה", "בטבריא עתידין לחזור תחילה ומשם נעתקין למקדש", תהיה קידוש החודש, "כימי צאתך מארץ מצרים", שההתחלה היתה גם בהענין ד"כזה ראה וקדש". וזהו גם מה שאומרים "דוד מלך ישראל חי וקיים" בעת קידוש לבנה, כשרואים את הלבנה בעיני בשר, דאף על פי ש"דוד מלך ישראל חי וקיים" בכל רגע ורגע, מכל מקום אומרים זה בקשר עם ראיית הלבנה בעיני בשר דוקא, כדי להדגיש שהגאולה צריכה להיות באופן הנראה בגלוי לעיני בשר.

מבית הגנזים

שנותיו של מלך הינם שנות דוד ודוד

שׁוֹם תִּשְׂמִים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר בָּחַר ה' אֱלֹהֶיךָ (שופטים יז, טו)

במכתב מיוחד ומרגש ששיגר פוסק הדור הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל להגה"ק מרון כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בשנת תשל"ב לכבוד שנת השבעים להולדתו, וכינו להסבר נפלא וחידוש על הפסוק "ימים על ימי מלך תוסיף שנותיו כמו דוד ודוד", וכך הסביר הגרש"ז אויערבאך "ימים על ימי מלך תוסיף" - שהקב"ה יוסיף למלך ימים, היות ו"שנותיו כמו דוד ודוד" היות ושנותיו של המלך והמנהיג אינם רק שנותיו של היחיד אלא הם שנות דוד ודוד.

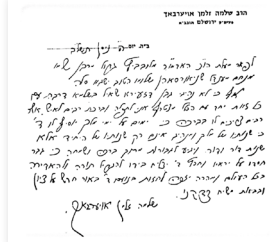
להלן צילום המכתב ופענוחו:

ה' ניסן תשל"ב

לפאר מעלת הוד כבוד האדמו"ר מלובוביץ גדול מרבן שמו
מנחם מענדל שניאורסאהן שלומו הטוב ישגה סלה

אף כי לא נהיגי גבן דועירא שאיל בשלמא דרבה, עם כל זאת יחד עם הכלל מצטרף אני לתפלה וברכת רבים לאיש אשר רבים צריכים לו בברכה, כי "ימים על ימי מלך" יוסיף לו ה', כי שנותיו של מלך ומנהיג אינם רק שנותיו של היחיד אלא "שנות דוד ודוד".

ויגיע לגבורות מתוך ברכה ושמחה, כי גבר חסדו על יראיו, וחפץ ה' יצליח בידו להגדיל תורה ולהאדירה בכל העולם ומהרה יוכה לחזות בנועם ה' באור חדש על ציון ובבאת משיח צדקנו. שלמה זלמן אויערבאך

מכתבו של פוסק הדור הגרש"ז אויערבאך
בביאור שנותיו של מלך

מה יהיה עם הראש שלך ששקוע בתורה?

הגאון המפורסם הגר"ח קרייזוויט זצ"ל כאשר הציעו לו את הרבנות באנטוורפן, שאל את כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש אם לקבל את ההצעה. ודעתו הקדושה היתה נגד ההצעה ואמר אז לגר"ח קרייזוויט "מה יהיה עם הראש שלך ששקוע בתורה ועכשיו תהיה קשור לעניינים של עסקנות?".

בהקשר לכך כתב הרב הגאון ר' חיים רוזנברג יליד אנטוורפן שהיה מקורבו של הגאון רבי חיים קרייזוויט זצ"ל במשך 30 שנה והינו נכד להגאון רבי חיים טוביאס הי"ד ראש ישיבת כתר תורה רדומסק בכתב העת התורני לחידושי תורה והלכה מוריה בחודש אלול תשס"ב, [שהיה קובץ מורחב לזכר נשמתו הטהורה של הגר"ח קרייזוויט זצ"ל שנפטר בט"ז טבת תשס"ב] על דעתם של גדולי ישראל שעל הרב חיים קרייזוויט זצ"ל להשאיר בארצות הברית ולא לקבל את רבנות אנטוורפן. וכך הוא כתב: "גדולי ישראל ניסו אמנם לשכנעו להקדיש את כישורונותיו ויצאי הדופן לריבוי התורה בארה"ב... האדמו"ר מליובאוויטש אף הגדיל לעשות וכתב בגלוי לבני עירו אנטוורפן בשנת תשי"ג, כי טוב יעשו אם ימצאו להם רב אחר, ובלבד שלא לגרום להרחקתו של הגר"ח קרייזוויט מייבשת אמריקה, בגלל "ביטול תורה דאמריקה". בשנים היותר מאוחרות באחת מדרשותיו, כאשר הצטער על ביטול הזמן שלו בעטייה של הרבנות, ואמר בנימה של צער: "הבל שלא שמעתי אז לדברי הרבי מליובאוויטש".

מדוע הלך לבקש ברכה על רפואה?

כאשר חלה הגר"ח קרייזוויט במחלה מסוכנת, הוא נסע במיוחד אל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לבקש את ברכתו הקדושה לרפואה שלימה. ואכן זכה לקבל את הברכה בהיכל הקודש ונרפא לגמרי. והסביר הגר"ח קרייזוויט מדוע נסע במיוחד לאדמו"ר מליובאוויטש לקבל את ברכת הרפואה וציטט את הגמרא במסכת מועד קטן דף טז, ב שאומרת על דוד המלך שהקים 'עולה של תשובה', ומיד בהמשך לזה נאמר שם על הפסוק "צדיק מושל יראת אלוקים", שהקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטלה.

[אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן: מאי דכתיב "נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הקם על", "נאם דוד בן ישי" שהקים עולה של תשובה, "אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים" מאי קאמר אמר ר' אבהו: הכי קאמר אמר אלקי ישראל: לי דבר צור ישראל, אני מושל באדם, מי מושל בי - צדיק. שאני גוזר גזרה ומבטלה. מ"ק ט"ז ע"ב]

והסביר שמשמע מדברי הגמרא מסמיכות העניינים, שלבטל גזירות זהו על ידי הקמת עולה של תשובה, כמו שעושה הרבי מליובאוויטש ולכן הלכתי אליו לבקש ברכה לרפואה. אגב, בהיות הגר"ח קרייזוויט בבית הרפואה ביקש כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ממזכירו להתקשר בכל יום ולשאול בשלומו ולדווח לו על מצבו עד שהבריא.

יפה שיחתו

מדוע משתמשים בשם סנהדרין ולא בשם שופטים?

ביום י"א אייר תשמ"ט ביקרו הרבנים דארץ ישראל הגאון רבי אברהם שפירא זצ"ל והגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל אצל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ודיברו בריבוי עניינים נפלאים ובין השאר עלתה סוגיה מעניינת, מדוע ניתן השם "סנהדרין" שהיא לועזית ולא קבעו להם שם בלשון הקודש שופטים או דיינים, כפי שכתוב בפרשתנו.

הגר"א שפירא: מעלתה של טבריא מצינו גם לגבי הסנהדרין - כמ"ש הרמב"ם "קבלה היא שבטבריא עתידין לחזור תחלה ומשם נעתקין למקדש".

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: כיון שהזכרתם אודות "סנהדרין" יש להעיר על דבר פלא בנוגע לקביעת שם "סנהדרין", שלכאורה, שמם בלשון הקודש הוא "שופטים" ו"דיינים", ואילו "סנהדרין" הוא שם לע"ז, ולמה לא קבעו שמם בתורה שבעל פה בלשון הקודש אלא בלע"ז?!

הגר"מ אליהו: "סנהדרין" נטריקון "שונא הדור פנים".

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: ענין זה הוא על דרך הרמז, אבל פשוטו של השם "סנהדרין" הוא בלע"ז ("מועצה" בלשון יון).

הגר"מ אליהו: גם בנוגע ל"טבריא" נקראת ע"ש "טיברואיס" (שם לע"ז), ואף על פי כן דרשו חז"ל שם זה בלשון הקודש "טובה ראיתה".

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: בנוגע לשם של עיר טבריא ששייך להנהגת המדינה ושטרות וכו' אין זה פלא כל כך שמשתמשים גם בשם לע"ז. וגדולה מזו מצינו שהבטיחו לאלכסנדר מוקדון כשרצה שישמו דמות דיוקנו בבית המקדש, שכל הכהנים שיוולדו באותה שנה יקראו על שמו, ומאו, נעשה "אלכסנדר" שם יהודי. עיקר הפלא הוא בנוגע לשם "סנהדרין" שם בתורה שבעל פה "מסכת סנהדרין" (אף על פי שבמסכת סנהדרין עצמה מופיעים גם השמות בלשון הקודש, "דיינים", "שופטים"), כולל גם ב"משנה תורה" להרמב"ם, שזהו ספרו היחיד של הרמב"ם שכתב בלשון הקודש, "בלשון ברורה ודרך קצרה", ואף על פי כן, משתמש בשם "סנהדרין", "הלכות סנהדרין", ולא הלכות דיינים או שופטים.

הגר"א שפירא: "סנהדרין" הם לא רק "שופטים" או "דיינים" סתם, אלא כמ"ש

בירור וזיכוך הלשונית דאומות העולם

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: ענין זה הובא במסכת סנהדרין, ספרן של רבנים. אבל, השאלה היא, כאמור, למה לקחו השם "סנהדרין", שם לע"ז, בה בשעה שהשם בלשון הקודש (בתושב"כ, וגם בתושבע"פ) הוא "שופטים" או "דיינים". ויש להוסיף ולהעיר בנוגע לכללות השימוש בלשונית דאומות העולם (החשובים והמיוחדים שביניהם) בתורה: שהגמרא רובה ככולה נכתבה בלשון ארמי.

ותירדה מזה - שאפילו בתורה שבכתב מצינו תיבות בלשונית דאומות העולם כמו "גר שהדותא", ואף על פי כן, נכללו ונעשו חלק בתורה שבכתב שעל ידי זה נעשה הבירור והזיכוך בלשונית דאומות העולם.

הגר"א שפירא: איתא בגמרא "יפת אלקים ליפת, יפיפותו של יפת היא באהלי שם", "הוא לשון יון, לשונו יפה משל כל בני יפת", וגם השם "סנהדרין" מקורו בלשון יון.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: בהמשך להאמור אודות בירור וזיכוך הלשונית דאומות העולם, הרי זה ענין עיקרי בעבודתם של ישראל לברר ולזכך כל עניני העולם, הגשמיות שבעולם. כמודגש בענין הקרבנות, שלוקחים בהמה גשמית ועושים אותה קרבן לה', כמו שכתוב "אדם כי יקריב ג' מן בהמה מן הבקר ומן הצאן", "שור או כבש או עז כי יולד ג' לקרבן אשה לה", שעל ידי זה נעשה ענין הכי עיקרי, "קרבן" מלשון קירוב, הקירוב דישאל לאביהם שבשמים, עד לתכלית העילוי, כדאיתא בזהר ש"רוא דקורבנא עולה עד רוא דאין סוף".